

Lasy Europy w liczbach

W ostatnich 20 latach w Europie przybyło 17 mln ha lasów, a zasobność drzewostanów tego kontynentu wzrosła o prawie 9 mld m sześć. drewna – tyle, ile wynosi łączna miąższność lasów Francji, Niemiec i Polski. Jedynymi krajami wykazującymi spadek lesistości są Gruzja i Albania.

ZDJĘCIE | SHUTTERSTOCK

DANE DOTYCZĄCE STANU LASÓW EUROPY I ZMIAN W NICH ZACHODZĄCYCH

zostały opublikowane w raporcie europejskiej sekcji leśnej UNECE/FAO (Europejska Komisja Gospodarcza ONZ) o stanie lasów na Starym Kontynencie. Dokument, który ukazał się w czerwcu tego roku, został wydany z okazji VI Ministerialnej Konferencji w sprawie Ochrony Lasów w Europie (MCPFE). Jego pełny tytuł brzmi „Stan i kierunki rozwoju trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w Europie”. Dokument dostępny jest na stronach www.foresteurope.org (zakładka „Publications”).

LASÓW NIEMAL WSZĘDZIE PRZYBYWA

Obecnie w Europie areal lasów sięga 1020 mln ha; jest to jedna czwarta zasobów leśnych świata. Większość lasów Starego Kontynentu (809 mln ha) rośnie na terenie europejskiej części Federacji Rosyjskiej. Lesistość kontynentu wynosi 45 proc. Lasy są jednak na nim rozmieszczone nierównomiernie, np. w Finlandii zajmują niemal trzy czwarte kraju, podczas gdy w Holandii lub Irlandii – zaledwie 11 proc. Lasy dostępne do użytkowania stanowią 83 proc. powierzchni leśnej i zajmują 846 mln ha.

Dr inż. Wojciech Gil, pracownik naukowy
Zakładu Hodowli Lasu i Genetyki Drzew Leśnych Instytutu Badawczego Leśnictwa

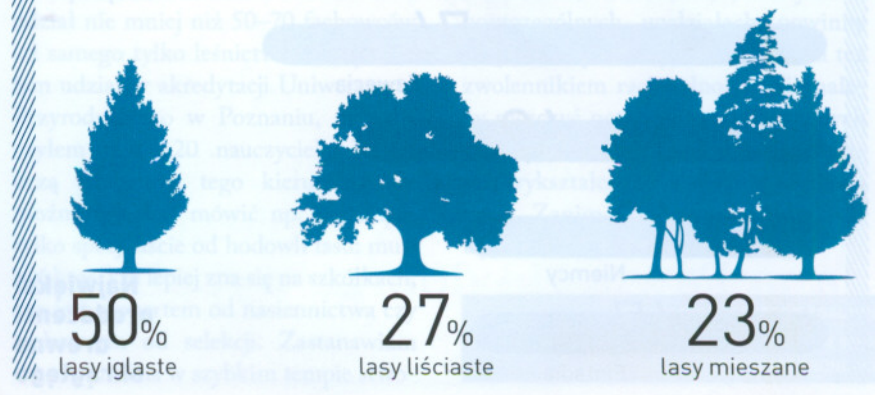
Całkowita zasobność lasów Europy wynosi 114 mld m sześć., z czego 81,5 mld m sześć. przypada na lasy Rosji. Średnia zasobność na 1 ha wynosi 105 m sześć., ale wartość ta jest mocno zróżnicowana w skali kontynentu. W najbardziej zasobnych lasach Szwajcarii wynosi ona 346 m sześć./ha, a na dalekiej Islandii zaledwie 15 m sześć./ha.

STAN ZDROWOTNY I ZAGROŻENIA

Dużą defoliację i znaczne uszkodzenia, powodowane najczęściej przez owady

Eksperti z IBL
W Polsce ekspertami pracującymi przy powstawaniu raportu byli przedstawiciele Instytutu Badawczego Leśnictwa, którzy dostarczali autorom niezbędnych danych. Koordynatorem projektu był dr inż. Roman Michalak.

Struktura gatunkowa lasów Europy

Lesistość kontynentu europejskiego sięga 45 proc. Lasy w Finlandii zajmują niemal trzy czwarte kraju, a w Holandii czy Irlandii – tylko 11 proc.

Szacuje się, że w latach 2005–2010 lasy europejskie związały w procesie fotosyntezy:

i choroby grzybowe, wykazuje 11 mln ha lasów (1 proc.). W krajach naszego regionu blisko 5 proc. lasów jest uszkodzonych z powodu owadów i grzybów. Pod tym względem większe szkody notuje się jedynie na suchych obszarach południa i zachodu Europy, gdzie choruje ponad 13 proc. lasów. Najmniejsze zagrożenie ze strony tych czynników występuje w Rosji (0,04 proc.). Istotnym sprawcą uszkodzeń bywa zwierzyna leśna, zwłaszcza w krajach nordyckich. Generalnie jednak zdrowotność lasów w Europie wzrasta.

Uszkodzenia powodowane przez wiatr i śnieg obserwuje się głównie w środkowej i południowo-zachodniej Europie, a pożary wywołują najwięcej zniszczeń w lasach Federacji Rosyjskiej i w krajach Europy Południowej. Najwięcej, bo 3 proc. powierzchni leśnej spłonęło w Portugalii.

Ogromne huragany nawiedzające w ostatnich dziesięcioleciach Europę wyrządziły szkody głównie w jej południowo-zachodniej części (uszkodzeniu uległo 2,1 proc. lasów), w krajach nordyckich (1,9 proc.) i naszym regionie (1,4 proc.). Wyróżniają się tu Włochy, gdzie uszkodzenia od czynników abiotycznych osiągnęły poziom 6,4 proc. powierzchni lasów (w Polsce 2,7 proc.). W ostatnich 15 latach wyraźnie widać zwiększającą się powierzchnię uszkodzeń powodowanych w lasach Europy przez wiatr i śnieg.

Niezależnie od czynnika najwięcej uszkodzonych lasów mają: Portugalia – 27,5%, Rumunia – 24,4% i Włochy – 22,5%.

LASY DREWNIEM STOJĄ

W niemal żadnym kraju europejskim poza Albanią roczne pozyskanie drewna nie przekracza rocznego

przyrostu miąższości drzewostanów, chociaż w Szwajcarii i Austrii pozyskuje się ponad 90 proc. przyrostu. Średnio w regionie europejskim relacja ta sięga 40 proc., ale w samej Federacji Rosyjskiej wynosi 20 proc., a w Europie bez Rosji – około 60 proc. W 2010 r. w Europie pozyskano około 680 mln m sześć. surowca drzewnego, w tym ponad 578 mln m sześć. drewna okrągłego. Wartość pozyskanego drewna różnicuje się od 5 euro z 1 ha w Rosji do 241 euro z 1 ha w krajach zachodniej części Europy Środkowej. W sumie wartość drewna pozyskanego w Europie w 2010 r. szacowana jest na ponad 21 mld euro. Jego konsumpcja na kontynencie wciąż ma tendencję rozwojową.

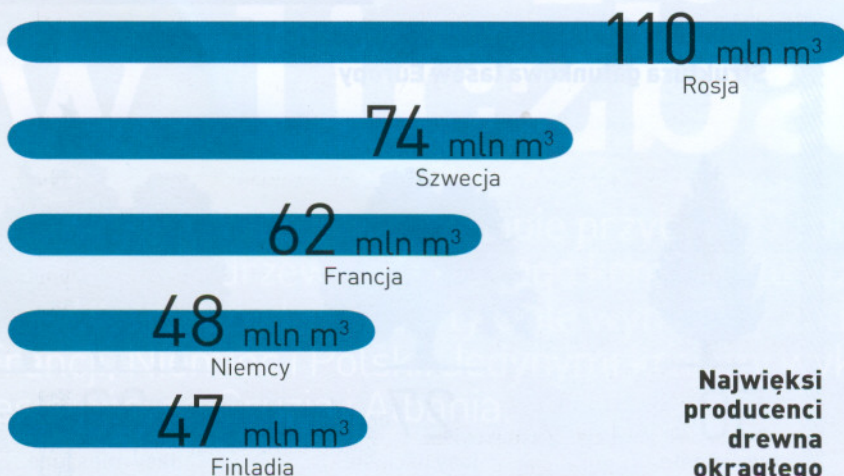
818 mln euro

jest wart rynek leśnych usług pozaprodukcyjnych (turystyka, polowania i inne)

UŻYTKI UBOCZNE

Są znacznym źródłem przychodu, zwłaszcza w skali lokalnej. Ich wartość ocenia się na około 2,7 mld euro i z roku na rok wskaźnik ten się zwiększa. Najważniejsze z nich to choinki, owoce leśne i korek, który wysuwa się na pierwsze miejsce w Europie Południowo-Zachodniej. W krajach nordyckich najważniejszym produktem są choinki i rośliny ozdobne, w tym mchy i porosty.

Najbardziej znaczącym źródłem dochodu w krajach Europy Środkowo-Zachodniej jest łowiectwo. W samych Niemczech wartość pozyskanego mięsa dzikich zwierząt wynosi 180 mln euro.

Najwięksi producenci drewna okrągłego

TEKST | WOJCIECH GIL
W.Gil@ibles.waw.pl
ZDJĘCIA | SHUTTERSTOCK